

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.

OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.

Posamezna številka velja 2 kroni.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Regent Aleksander

je podpisal ukaz — nemiren Prekmurec — prema, šterom se trianonska mirovna pogodba z vogrskim orságom na moč zákona zdigne v Jugosláviji. Od toga časa naprej je dužen vogrski orság vse izvršiti, ka tá mirovna pogodba naloži njemi v gospodárskom pa v notrášnje-političnom vpoglédi.

S tém podpisom je konec ednomi dugomi pripovedávanji v našem Prekmurji. Vej — so gučali — ešče nevejmo či smo Jugoslováni ali pa vogri . . . , vej gda do granice določene . . . , gda vsi podpišejo to mirovno pogodbo . . . , vogrski orság je močen, pa on fúčka na té konferencije . . . , Bog zná, kak se ešče to vse obrné . . . , i tak dale. Rokou si na srce deni, pa pravi, či si nej mislo v sebi, ali pa drugomi si nej pravo: ka ščéjo tej Slávi, vej samij ne vejo, či so gvúšni i stálni tú? Zdaj pa známo, ka se je vse obrnoló. Bodi miren i prepričen — drági Prekmurec — ka je regentov podpis pika na konci tiste knjige, od štere smo si gučali vsi Prekmurci.

S tém političnim činom, kak da bi vogrskoj iredentističnoj propagandi, tistoj vogrskoj lačnoj hiéni, štera je vsigdár od 12. augusta 1919. spoj do denéšnjega dnéva ségála za naše izmantráno ali bogáto Prekmurje — glávo doj vdarili; tiste slovenske novine, štere izhájajo v Pešti, pa v šteri je samo lagao od nás eden zablodjeni domačin, profesor Mikola, so nikaj nej doségnole; tá „Domovina“ je izgüblena! Prekmurški emigránti na Madžarskoj slobodno glédajo s krvávim srcom, slobodno popejvajo zalostne jeremijáde za njih izgübleno Prekmurje, ali eti več nigdár nedo gospodárilí. Ar mi sami neščemo! Ar je nás sram, ka smo se mogli inda gizdávo po prsaj mlátiti, kak vogrski hlápci — betjárje, kak kodiši pri bogáto prestéranom stoli. Prekmurje je zdaj eden lejpi tao Jugoslávije, eden stári sin naše slovenske matere, šteroga so Vogri skoz jezero let v robstvi držali, pa njegove moči za delo vöponičali.

Ka se pa slednjič tiče gránic na pojedini mestaj, to določi obmejítvena komisija. Tá komisija de precizirála, to je točno ugotovila tok naše meje. Glédala de na gospodárske haske pojedini občin, liki nikaj nej na našo kvár. Nesmimo nikaj zgübiti. Niti za edno prgiščo zemlé ne püstimo prek Vogrom! Za vsakšo grüdo bi škoda bilo, štero bi madžarska čizma tlačila.

Našim madžaronom pa eden dober tanáč dámo, tisto, ka je velki pesnik Dante gori napisal na vráta pekla: Lasciate ogni speranza! Püstite vsakšo vüpanje, ka bi Vás Vogri gda „odslobodili“ v Prekmurji.

Ustáva sprejéta!

Dné 28. junija je ustáva sprejéta. Fundament naše mláde držáve je postáven. Na tom fundamenti se more zazidati edna močna pa bogata Jugoslávija. Vsi smo delavci pri zgrádbi té velke Jugoslávije. V naprednem, v demokratičnem dúhi moremo zgraditi to zidino našega vüpanja, naše bodočnosti, naše jákosti i našega ponosa. Vsi na pošteno pa marljivo delo naprej za močno Jugoslávijo!

Klerikálci so nej glasüvali za ustávo. Klerikálci autonomijo ščéjo. Klekl prekmursko autonomijo želi! Siromáki smo tak, pa te ešče ka bi Prekmurje sámó sebé gordržalo, ka bi Prekmurje državica bila v Sloveniji, ka bi sami plačüvali naše čestnike, napravili poti, pa vse druge rečij pribávilí sami brez državne pomoči. Takše autonomije nam nej trbej.

Ustáva sprejéta, autonomija pokopana.

Naša inteligencija.

Vzvézi dolnjelendavskimi dogodki, gde je orožništvo pa vojaška oblást odkrila edno velko veleizdajniško zaroto, se od sebé obrnéjo naše misli na našo domáčo inteligencijo. Tam so s pomoči madžarskega denárja izdelali plán, kak bi pripomogli Vogre k tém, da bi lejko nezáj prišli v Prekmurje, záto so šтели túdi vojaške pláne prekspraviti, tak, da bi vogrske oblásti popolnoma na čistom bili, šteroga dnéva, gde, pa kak bi se mogla cejla zarota izvršiti.

Orožniška preiskávanja so našo prekmursko domáčo inteligencijo v národnem oziru v jáko slabo luč postavili. Naše uvjerenje, to, ka smo že tak vsi znali, so orožniška odkritja samo potrdili. Nigdár smo nej meli vüpanje v našoj inteligenciji, ali pri tej dogodkaj je tá v takšoj meri pokazala svoje čemerne zobé, ka bi našem domáčem lüdstvi samo na kvár bilo, či bi tá kasta v Prekmurje ešče v kakšem poglédi rejč mejla.

Što pa stvori to domáčo inteligencijo, to je, tisti stáliš, na šteroga je naš kmet glédal, kak na vövučenoga gospoda, ali na gospoda, šteri ne dela, samo zapovidáve, ali pa šteri samo lejka dela izvršüje, kak v kancelárijaj, v šoli, ali gder drugod? Sem računamo naše bivše pod vogrskov vládov službojoče pisáče, rázne čestnike, fiškálíše, školnike itd. pa bogáte kmete — štere ji je nej ránč dosta v našoj krajini. Vsi ovi drugi, šteri ne spádnejo v to kategorijo so delavci, so pávri bili, bi pravli z drugim življenjem, z drugim pa menjšimi pravicami, šterim je samo dopúščeno bilo delati, na »gospode« z ednov düševnov bojaznostjov glédati, nikomi se nej protipostaviti ali pa pritožiti.

Velka je bila rázlika med tema dvema stáliša. Edni so samo zapovidávali, drugi samo bogali. Tej dúhovni pa düševni voditeli velke množine delavcov-pávrov, so si sebi vékše pravice izvojüvali, na visoko društveno lestvico so se postavili, odkéc so dáli komando našem lüdstvi, ali samo tak, da je to nakoncukonca vsigdár na njuvo korist bilo. Pridno se razmeli velko disciplino v nevövučeno lüdstvo vlejáti, oziroma tak dresirati, ka so vsi na tisto noto plésali, kakšo so tej gos-

podje ránč vözmislili. Pa to je naše lüdstvo za dobro držalo. Naš prosti človek je mislo, ka on od Bogá, pa od svetski oblástev druge pravice má, pa druge dužnosti izvršiti more, kak tej gospodje, je nej vüpao, či je glih znao — vöpovedati, ka je on ránč, takši človek, kak njegov »gospod«. Celou je tak uzgojen bio v cérkvi pa v šoli, da je na sebé popolnoma pozábo, je nej znao, da je on prvi, je nej meo zvesti od sebé, ponizen sluga je bio vsej drugi, on se za zádnejega črva smátrao na tom svéti. Je nej bio samostálen človek. Perse, da so razmili njegovi gospodje to njegovo poniznost pa tupost za sebé vöponücati.

Ali zdaj je sasma drugi zrák. Mesto vogrske grofovske oligarhije pa gospodske vláde mámo zdaj demokratično ravnanje, gde nega titulušov, nega samo delavcov pa manjákov, gde smo vsi glihni pred zakonom, gde je vsakši obprvim sam svoj gospod. Zdaj je tista britva, štera je nás vsigdár rezala odzgoraj, svoju ostrinu izgübila.

V tom leži vzrok, zakaj se té gospodje na telko trüdiyo, ka bi nezáj postavili madžarski režim; jočejo se za izgüblenoga paradizoma, kak Ádám pa Éva, gda jih je božji seráf vöztirao; kak židovje, gda jih je Mózeš iz Kánaána vöpelao, se jočejo za té vogrski Kánaán, gde so za njih manne kápale. Pa záto so nej prebirlivi v sredstvaj, kak bi mogli samo to gospodstvo nazáj postaviti, lüdstvo od právne poti vkrajspraviti. Agitirajo, hujskajo, smetijo med nami.

Dol. Lendava je eden epizod té madžaronske propagande. Pripráveni smo, ka je hujskanji ešče nej konec, kakštéc je energično orožništvo gortopilo. Pa tečas nede konca, dok mi vse madžaronsko čütéče elemente ne bojkotiramo, z našim preziranjem v tom poglédi nemo šli na roko oblástev, pa dok oblásti brez obzira na vsega pa na vsakšega ne onemogočijo delovanje tej naši nasprotnikov v Prekmurji.

? ŠČÉTE KAJ KÜPITI ?
ALI
MÁTE KAJ ODATI ?

Razglašüjte v „Prekmurskom Glásniku“!

Jugoslovanska Matica.

Dne 18. junija 1921. je pálik oživela prepotrebna Jugoslovanska Matica v Murski Soboti za Prekmurje. Vsakšni državljani Jugoslavije more poznati delovanje i cilje Jugoslovanske Matice. Jugoslovanska Matica je društvo vsej dobri državljanov brez razlike stránke, vere i stáne. V Jugoslovanskoj Matici se nahája poleg kmeta dühovnik, zdravnik, učitelj, urádnik, delavec itd. Náloga Jugosl. Matice je nabirati penezne prispevke i zbuhati zanimanje za trpéče brate v neosvobodjenih krájih, posébnó v Itáliji. Oni ešče zaslužnjeni naši brati trpijo strašno dosta, popolnoma so brez pravice pa obrambe, njim lejko vsakšni italijanski fašist vužgé hižo, zastrupi živino, njih sáme ubije, nišče ga ne bráni. Italijansko orožništvo drži z tejmí morilci, ne gane niti s prstom, da bi bránilo uboge trpéče pa vse to se zgodi samo zavolo toga, ár so ljudje pošteni, pa neščejo zatajiti svojega maternskoga jezika. Ni edno ljudstvo ne trpi telko, kelko trpijo naši bratje pod Italijani. Kelko domov so njim zažgali, kelko družin napravili nesrečne, kelko ubili pa ranili, vse temlice so pune tej národni mučenikov. Všem tém pregánjenim šče pomagati Jugoslovanska Matica, štero društvo je razširjeno po cejló Jugoslaviji.

Upisovanje v Jugoslovansko Matico za Prekmurje se vrši v pétek, 1. julija 1921. ob pol 20. vóri v prostoraj čitalnice pri Dobraji v Murski Soboti, drugače pa tudi pri vsakšem urádi. Po okolici pa pa naj v vsakšoj vési ali občini eden nabira článe pa jih pismeno sporoči Jugoslovanski Matici v Mursko Soboto. Vsaki član pláča mesečno 4 K.

Dužnost je vsakšega dobroga državljana biti član Jugoslovanske Matice.

Odbor „Jugoslovanske Matice“
v Murski Soboti.

NOVICE

Regent priségao na ustávo. Regent Aleksander je priségao na novo ustávo, štero so zdaj zgotovili za ednotno Jugoslavijo. Na spomin toga velkoga pa važnoga političnega dogodka po cejló Jugoslaviji so se vršile svéčane bože službe. V M. Soboti ob tej priliki je bila sv. meša 1. julija.

Regent v Osijeku. Na Vidov dén je regent Aleksander odpotívaó v Osijek na pokrajinski Sokolski izlet. Naš vládár pozna svoje Sokole, Sokoli pa njega. Cejli jugoslovanski svet se veseli tomi poseti.

Šolstvo v Prekmurji. V jesén se odpré v Dolnoj Lendavi popolnoma slovenska osnovna šola na meščanskoj šoli tudi za deco v okolici. Vsi madžarski učitelji morejo do novembra t. l. napraviti izpit iz slovenščine, pa za tím se bodo vsa učiteljstva mesta razpisala na stálno nameščenje.

Dolnjelendavska zarota. Orožništvo pa vojaška oblást je odkrila tekoče dni v D. Lendavi po cejlom Prekmurji ségnjeno dobro organizirano veleizdajniško zaroto. Tej madžaronski agitatorje so izdelali plán, kak bi mogli cejlo Prekmurje uničiti. V nedelo, 26. junija bi moglo vse »počiti«. Most prek Mure so ščéli v zrak pústiti, po cejlom Prekmurji so meli svoje bandite gorpostávlene, šteri bi na dáni signál začnoli z svojim peklen-skim delom. Edno »čarno listo« so mejle te haramije, pa tistoga vsakšega, — nájveč domačinov, — šteri so na toj listi napisani bili, so ščéli z ednim púkšenim golombišom na drugi svet poslati. Krváva bi bila tista noč. V to delo je dosta naši »gospodov« notri vmešano, šteri so zdaj pokazali svojo čarno dúšo. Pa zdaj ešče nam právijo, zakaj tak kričimo na Madžarone! Vej pa či nemo kričali na njih, oni nás ednostávno postrelajo, kak slovenske pse.

Gosp. Györy — madžaronski mučenik. Sobočkoga madžarona, g. Györy-ja so pred pár dnévi odegнали v Varaždin. Po Soboti právijo, ka so ga záto odegнали, ka je preveč dober »Slovenec«. To mi vörjemo. Drugi pálik právijo, ka je prej v zvézi z dolnjelendavskimi revolucionárami. On má ednoga brata v Veliki Kaniži (Ogrska), šteri je zdaj tam notár. Té gospod je ráneč tisti cajt prišo v Prekmurje — gde je tudi njegova familija — gda se je to zgodilo v Lendavi. Perse, da so ga včasí doj préjali i odegнали. No, eden notáriuš je zafrigani človek, pa se njemí posrečilo odsko-

čiti. Pa tak so prišli do našega Györy-ja, šteri de mogoče ešče kaj več znao pripovedávati od svoje slovenščine. Tak gučijo po Soboti. Mi pa kronično zabiležimo to.

Vidov dén. Lejpa je bila prosláva Vidovoga dnéva v Murska Soboti. Na vsakšoj hiži zástava. Svétóy meši se je udeležilo vojaštvo, pa tudi ogengasilno društvo pod vodstvom g. kapetána Cvetko-ja. Čestitamo njemí, ka je kotrige toga društva že tak dobro návčo na slovensko komando. Po sv. meši je vsakšni popejvo državno himno, na konci pa je vojaštvo i ogengasilno društvo pri sodniji pred vojaškimi i civilnimi oblásti sjajno defiliralo.

Imenovanje. Tomšič Mara, pis. pomočnica pri davčnem okrajnem oblástvu v M. Soboti je imenovana pis. oficijantinja i Horváth Štefan pis. pomočnik v Dol. Lendavi — pis. oficijantom.

Prosimo tiste naročnike, šterim smo v toj numeri položnico poslali, naj tisto šumo na pošto dati izvolijo. S tém so pláčali svoj dug, pa májo pláčano do konca leta. Podpérájmo vsi domáči naš list!

„Legionarji“. Gornjeradgonsko dramatično društvo je prirédilo dné 24. junija v Dittrichovoj dvorani gledališko igro »Legionarji«. Morálni uspeh cele igre, kak tudi obisk je bio sjajen. Igra »Legionarji«, štera je že telkokrát doživjela lepe uspehe, je žela tudi v M. Soboti vsestransko priznanje. Lejpomi uspehi je dosta pripomogao krojač Jež, šteri je v svojoj vlogi nastopo kak dovršen igrálec. Tudi scenerija je bila dobra, posébnó pa se je povidla gledalcem skupina legionárjev v gozdi. Zahvaljújemo se Gornji Radgoni za té lepi večér pa njim kličemo na skorajšno svidenje.

Brezposelnost detičov. Po cejlom Prekmurji, posébnó pa v Murski Soboti je dosta naši domáči trgovski i obrtniški detičov, šteri nemrejo do nikše službe priti, pa so prisiljeni po Soboti brez cilja, pa brezi dela životáriti. To je edne žalostna socijalna prilika. Pred vojnov so vsi delo meli, zdaj pa gda bi že moglo za vojne za vsakšega bogše vrejme nastopiti, so tej naši delavni mládi ljudje brezi službe, ali pa ka je ešče bole grozno brez dela. Pozivlemo té brezposlene trgovske detiče, naj svoje prošnje, oziroma oferte prek dájo trgovskoj grémiji, ali pa naj se osebno zglásijo pri načelstvi gremije, štero na sébe vzeme nameščenje tej detičov, da tak odstráni té žalostne razmere v našem Prekmurji.

Ministerstvo Finančne, je na podlagi naredbe ministerskoga sveta z dne junija 17. 1921, z brzojavnim ukázom z dné junija 18. 1921, št. 24859 obustavilo nadalnje pobiranje porcije na poslovni promet od prodaje velke živine.

LISTEK.

Nedeljska šola.

II.

Martin, jeli, neide vam v glávo, zakaj ne razmite vsako reč, povejmo pravilno slovenski: vsako besedo štera se v slovenski knjigi ali v guči najde...

Bila sta dvá brata, Martin in Ivan. Lepi sprotoletni dén je búo, igrala sta se po trati in iskala pod grmovjem lepe vijoličaste, mirišne vijolice. Zgodi se pa, da Martin pod ednim grmom najde nepoznáti cvet, vtrgne ga, pod nos ga zdigne in v tom lipi, — o čújte čúdo! — zbledi, spádne po zemlji in zaspi. Mrtev je nej, to se vidlo, pa tiho mu je bilo srce; spao je! Ivan in cela rodbina, puni žalosti so čakali na vóro da se prebúdi, ali potekli so dnévi, tedni, meseci, ali Martin je spao in kak se je vidlo lepi in sladki so mu bili sanji ár je se smejálo njegovo blede mlado lice.

Drugi dén da je zaspao Martin, so se zač-

nole zeleniti črešnje. Malo potem se je pokazala bela črešnjava cvet. Cvetelo je vse po škednji, zelene, bele, žutkaste farbe so se mešale po drevju v eden velki prelepi in mirišen oblak šteri pokrije vsako drevo, vsako trávicó. No, pa so črešnje odcvetele. Beli venci cvejta so ovenili, popihao je je manjški vetrič, mirišne cvetne snežnike so ležale po zemlji. Ništerni dén opazi Ivan da med listje zelenejo male črešnjice. Rasle so, menjale so zelenkasto fárbó v žuto, zatem rožičasto, celo v rdéčo; končno je dozoro sladki in sočni sád. Teden dni so se silili Ivanovi z črešnjami in mislim rávno v soboti je bilo da je Ivan pobrao mlájši sestrici nájzádne na temno rdeče dozorele črešnje.

Drugi dén se je pa prebúdo Martin!

Oj, to veselje...! Cela družina je okoli njega sedela, izpitávali so ga i on ki je več kak 3 mesece spao, je odgovárjao. Razmili so ga, res, ali za špajso se njim zdelo to, ka ešče itak tak guči Martin kak da je zaspao. Cejesnje je pravo. O, kak čúдно, 3 meseci so potekli, s tremi meseci si starejši Martin, pa itak ti je cejesnja »črešnja? Ja, spao je, to je vzrok.

Žmetnejše je pa bilou vse za Martina. Z

odprtimi vüsti je slúšao na Ivana, da mu je on pripovedao, da je črešnja cvetela. Bele in nežne rožice so kinčile črešnjava drevo. Vsaki cvet je imeo beli venec, žuto glavičastne prašnike v šterima je dozoreo cvetni práh, oprášo celo cvetno notránjost... S časom so se pokazale med listje skrite črešnje. Ob prvím zelenkaste, potem, rožičaste na konci rdéče. Sočni in sladki za črešnjín sád, oj da bi je ešče meli.

To vse je po domačem jeziki povedao Ivan, ali Martin je malo kaj razmo. Črešnjín cvet, prašnik, cvetni práh, zelene, rožičaste, rdeče črešnje: Ka je to? Slovenski si pravo, Ivan, res, ali te itak ne razmim?

— Kak bi pa razmo, denejo sosid Martin, če je takšega nigdár nej vido!

— No, vište, Martin, to je: Ka ne vidim, ne poznam, bodi po mojem povedano itak ne razmim. Dokeč je Martinček spao, priroda okoli njega je rasla, šla po svojem zákonu naprej! Dosta novoğa je vido, opazo, vpoznao Ivan, ka je Martinčeki malo ali celo nikaj nej znáno. In če Ivan z rečmi, z gučom raztolmači svoje znánje, Martinček ga ne razmi.

Austrijske granice. Pod tém naslovom je v zádno numero »Prekmurskega Glásnika« edna velka pogrejška — vsled slabe informácie — notriprišla. Telko je istina samo, ka do 12 kilometrov slobodno hodijo z ednostávnov legitimációjov samo tisti, šterim njihovo vérstvo leži na etoj ali ovoj stráni granice, Či pa što v Austrijo ide ali pa potúje, slobodno nesé z sebov za dvá dni strošek, liki to more pri carinarnici zglásiti. Prosimo naše dopisnike, naj v bodoče nás v vsakšoj zadevi točno informirajo, da izógneмо takše neugodnosti.

Šétališče v M. Soboti: Veseli nás, ka je občina v réd správilá naše šétališče, pa je nove klopi postávilá. Dosta smo mogli z našim pisanjom kričati, tuliti, trobiti, dokéč je našim občinskim poglavárom v pamet prišla tá ideja. Samo zdaj upozorimo naše policijske orgáne, naj malo pázijo na té klopi, ár že zdaj, gda so ešče komaj pár dné té nove klopi tá postávlene, pa že nedisciplinárni i nespametni elementi začnejo z nožom rezati pa firkálivati. Naj té vandalizem vsakši, ki má v sebi količkáj estetičnoga čútenja, zabráni ali zglási k policiji. — Té dni so poštrofali ništerne nespametne fante, šteri so se na šétališči vozili z biciklinom. To je trnok lejpa példa i smo s tém jáko zadovolni, liki kaj je ednomi nedopuščeno, naj bode to drúgim — iména zdaj nemo pisali — túdi prepovedano, ár vidimo ništerne gospode se tam voziti pa njih ne vzeme vpamet nišče, da bi njuvo šétanje túdi nej šenkano bilo.

Tranzitni promet Maribor—Ljutomer. Prvi tranzitni vlák med Mariborom in Ljutomer preko Špilja pa Radgone je srečno prišao v Ljutomer. To je po 11 mesecih prvi vlák, šteri je vozo prek murskega mosta pri Radgoni, pa de zdaj naprej vsakši dén vozo. Istina, ka se ljudstvi ne vidi, ka tiste vagone, gde so jugoslovenski potníci notri, pri meji dozaprejo, pa pázijo na njih v vagonam. Lúdstvo ne lúbi tutorstvo, ali zadovolni smo li zaradi toga, ka bár mámo zvézo z Slovenijo.

Krádjanje sená. Iz cejloga Prekmurja posebno pa iz M. Sobote se pritožujejo kmeti, da njim po noči nepoznani tolvaji seno vkrádnejo. V M. Soboti se je zgodilo, ka so ednomi iz trávnika v noči z kolami odpelali 6 metrov sená. Prosimo orožništvo, naj postopa proti takšimi najbolje ostro pláne zdaj, gda je vsepovsédi tak velko pomanjkanje krme.

Odtegnjeni pejnezi. Iz Beograda se jávi, da je minister za šume iz rudnike, kak namestnik ministra za finance odrédo, da se izpláča reonim sirmaškim stálišam tisti 20 procentov, štero so pri štemplanji pejnez vsepovsédi dojpotegnoli. Tá nariadenba se v krátkem objávi.

Na konci sta se pa itak razmila! Kak! Raztolmačo mu je Ivan vse; cvelele so rávno drúge rožice, pokazao je njuve prašnike, njuvo cvetni prah, narisao je črešnje in potem ga je že razmo Martinček.

Rávno kak vaš sin, Martin ki je nej razmo ka je to: »priden delavec«. Povedao sam njemi: šteri od zajtra do večéra dela, da bi čim več spravo in to potrebnega za svojo družino. Té delavec, šteri deveti vstáne, obed si v krčmi oprávi, do večéri je pa zapúo celo pamet, je nej priden, on z vsakim dnevom menjenima, on je zapravljivec; prvi je: priden delavec.

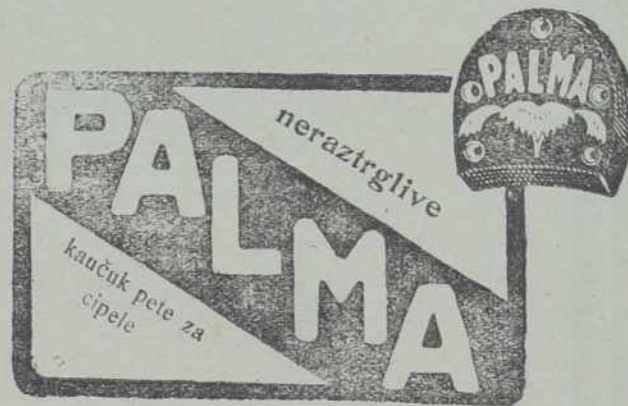
— Vse razmim, gospod Peter Domačin, samo to je pitanje, jeli potrebno je to vse znati ka Slávi — no, bodi, moji čednejši brati, Slovenci, znájo? Mi smo živeli do ségamao túdi po našem, pa živeli bi túdi na dale . . .

— Martin večernica je že minola, krave so lačne, na pašo je spravite, od vašega pitanja va pa gučala drúgo nedeljo.

Peter Domačin.

Kak se dá na znánje v M. Soboti . . . Murska Sobota je edno glávno mesto, glávni váraš Prekmurja, v takšo formo se pa lejko računa med ove drúge svetovne váraše, či glih te naš metropól ešče nájmenje 200 let odzaja plejzi za ovimi drúgimi metropoli, ali to na drúgi strán sliši, mi smo pa záto li lejko gizzdávi na to, ka je Murska Sobota »glávni váraš«. Či nemamo opere, gledališča, orfeuma, kinoja itd., či nemamo električni posvejt, kanálišov (da gnojšnica teče po glávni cestaj) i vse drúgo, ka se vidi po drúgi várašaj, je nej impedimentum, da bi Murska Sobota nej mogla glávno mesto biti. Murska Sobota je sredina Prekmurja, tú je sedež vsej upravni oblástov i drúgi urádni orgánov; odtéc idejo rázno po cejlom Prekmurji vsákšeféle urádné naredbe. Po vesnicaj ordinanc nosi od hiže do hiže kakše-takše naredbe, ár v prekmurski vesnicaj so hiže tak raztepane po grabaj pa po grmovji, ka ešče domáči ljudjé je komaj gorposledijo. Liki v Murski Soboti je to nači, bole »modernejše«; tú, kak v metropoli Prekmurja, so hiže bole vkúp, pa tú občinski »čestnik« z bobnjom naznánja ljudstvi eventuelne urádné glási. Tak se to zgodilo 27. junija, gda je občinski bobnjáč vó z bobnjaro, ka je 28. juni — Vidov dén — držávni svétek i ob toj priliki je etak govor: »Na znánje vam dam, ka de vütro velki svétek, nišče nesmi delati, jaz za to nemrem, meni so to tak gor dáli, nikaj mi ne zamerite — vsakši naj navozi šesti küp kamla na cesto.« Na drúgom mesti pa etak právi: »Na znánje vam dam, ka de vütro velki svétek pa . . . ali ka mo vam telko gučo, eti máte cedulo, pa si prečtite.« Tak je dao na znánje. Mi smo se tomí dobro smejáli, ár je to rávno v pondelek bilo, pa kak je znáno, od soboto večéra do pondelek útre nišče nemre piti žgánoga alkohola i gda je té termin doj priteko, naš »čestnik« je to priliko gor ponúco, pa se popaščo v ništerno trgovino, gdé je od normálne mere malo več »šnapsa« gori pogno i je od toga dobo dober kuráč. Liki nam je žmetno stanolo, gda smo zvedli, ka so toga našega humorističnega bobnjáča doj zápri. Vse je tak mrzlo pa dešperátno v našem metropoli, pa so nam toga jedinoga varaškoga komikuša ešče túdi vkraj vzéli, ár to naše tužno življenje v denéšnjem žalostnom cajti brezi vsega humora nikaj nej vrejdnó. Kak smo zvedli, je že na sloboščini, ali nemamo v tom nikše radosti, ár nede nás več distrakcioniro, zdaj de samo ulice pometo . . .

Vabilo! »Čebelársko (rojárstvo) društvo za Prekmurje« podružnica Murska Sobota, ima dné 3. julija svoje zborovanje v Kupšincih v držávni šoli ob 10. uri predpoldan. Čebelarje pridite vsi! Spored: 1. Pozdravni govor: Eugen Antauer predsednik 2. Se prečita zadnji zapisnik in odobri, poročilo tájnika Janez Preiningerja. 3. Predavanje: g. čeb. mojstra I. Jurančiča. 4. Vplačevanje člana-rino. 5. Predlogi in nasveti. Načelništvo.

Držávna uprava

VELEPOSESTVA BELTINCI
odá prostovolno na jávnoj drážbi (licitácii) v pristavi Beltinci dné **15. (petnájstoga) julija ob 9. vóri jutro 18 kom. konjov.** Drážbene pogoje, cejne itd. se zvejo v pisárni upraviteljstva.

Železniški promet med Jugoslávijo pa Madžarsko. V Subotici je bila železniška konferencija naši pa madžarski železniški delegatov, gde so sklenili, da od 1. julija naprej se otvori železniški promet med Jugoslávijo pa Madžarsko. Zdaj bi šo eden vlák iz Beograda v Pest, pa iz Zágreba v Pest; zviin toga pa eden brzi vlák iz Beograda preko Subotice v Pest. Radi bi znali samo, gda sklene edna železniška konferencija povejmo v Zágrebi ali pa v Murski Soboti, ka se naša že erjáva železnica túdi v promet postávi na progi Murska-Sobota Hodoš. Šteinkola že mámo, kola túdi mámo, progo túdi mámo, pa ešče železniško osobje je tú, samo ništerni visoki gospodje nemajo dobre vole zato nesrečno železnico.

Tolvajija v M. Soboti. V noči 28. junija so nepoznani tolvaji pri Barbarič Jánoši notri-vdrli v njegovo kámro, pa so odnesli skoro 100 kil masti, oli, pšenico pa drúge živlenske potrebsčine.

Kak se delajo jugoslovenske zástave? Tak se šika, ka vsakši hižni gospodar more meti jugoslovensko zástavo. V M. Soboti je edna ženska prišla v trgovino s papérjem pa je prosila za zástavo papire:

»Prosim, naj mi dájo za zástavo erdečega papirja.«

Tá dájo nej erdečega.

— Zdaj pa prosim sivoga túdi. —

Tisto túj dobi.

— Ka pa koštajo tej papiri? — je pitala.

Trgovec se je prestrašo, kakša de tá jugoslovenska zástava brez bejle fárbe, pa je včasi pravo ženski:

— Gospá! vej pa bejluga túdi morete küpiti! Ka mislite za božo voľo!

— Á, bejluga ne núcám, záto ka je stejna tak že bejla — je odgovorila mirno ženska.

POLITIČNI PREGLED.

JUGOSLÁVIJA. Po proglašenju ustáve (alkotmány) bodo pokrajinske vláde likvidirane i njihove posle prekozemejo oblásti. V Zágrebi bo dvoje oblástni uprav za mesto Zágreb. Hrvatska se razdeli na štiri obláste: na zágrebčko, osječko, karlovško pa sremsko oblást. Srbija se razdeli na osem, Slovenija na dve oblásti, Črnagora ostáne oblást za sébe. — Kak se zgotovi ustava, se skupščina na na dvá mejseca odgodi, zatim se pa pretvori v zákonodájno skupščino. Skupščina se sestána pálek koncem augusta ali pa začétkom septembra.

RUSIJA. Žalostne so živlenske prilike v Rusiji. Skoro neverjetno je, kakša drágoča vláda tam, pa nej je čüdo či od gláda dén za dnévom jezero pa jezero lüdi merjé. Za funt masla pláčajo 15.000 rubla; za funt krúha 12.000 rubla. Nikakšo lástno trgovino nemajo; ribe — je inda nájveč producirala Rusija — zdaj že iz drúgi orságov vozijo notri. Povsod glád, neréd. V Petrográdi na ulicaj vkúpkáplejo lüdi od gláda. Váraši od nečistoče smrdijo, stáre lesene hiže se porúšijo, ulice zamázane. Cejli orság tak vóvidi, kak či bi méralo ljudstvo, gde več nišče ne dela.

GRČKA IN RUSIJA V BOJNI. Kak piše »Lokalenzeiger« iz Athena, je grčka vláda poslála sovjetskoj Rusiji noto, v šteroj izjávla, da se grčka vláda smátra v bojnem stánju z Rusijo.

MADŽARSKA. Preveč bolij madžarskim grofom pa púšpekem ratificirana trianonska mirovna pogodba. Či vojsko razpústijo, te oni túj morejo iti. To bi ešče nej telko bilo, ka bi mogli iti, nego se bojijo, ka sploh nedo mogli tej hóhérje niti bežati, ár se delavstvo proti njim obrné. Zdaj študirajo, kak bi se mogli rešiti. Rázne uráde ustanovijo, gde so čestniki bivši oficiri z tov razlikov, ka so zdaj v civili oblečeni, ali vojaško vezbo vsakši dén držijo. Municijo, štúke, orožje pa zakopajo v pojedini hižaj skrivajo, pa tak ščejo vózašpilati ántáto. Nedávno so šteli napásti Čehoslovaško, v tiste krajine, štere so izgúbili. Skoro cejla madžarska dúhovščina je karlistična, to je čakajo pa delajo za tém, da bi ex krao nazáj

prišao. Že je gotovo bilo, ka 20. augusta na dén sv. Štefana Károl na Madžarsko pride pálek. No, te je jih malo ántánta zoságala, pa zdaj so proforma prinesli nikši zákon proti karlistom. Na čelo cejle té karlistične propagande stoji sombat-heljski püšpek Mikeš, šteroga oblást ešče v Prekmurje séga. Pri tom püšpeki se je zádnič Károl držávo, gda je z svojim obiskom odlikovao Madžarsko.

SOKOLSTVO.

Jug. Sok. savezni znaki in legitimacije so došli. Naprašote se bratje in sestre, da blagovolite oddati vsak svojo sliko br. Lovšin-u, koji Vam lahko potem izda legitimacijo z znakom. — Znak in legitimacija stane 12 K.

Odbor.

Zdravo!

KMETIJSTVO.

Vrlo nás zanima, kakša de žétva letos. V začetku toga meseca so vsi mislili, ka de žétva dobra, pa bárem tečas zmenša visoko ceno, stárom žiti. No hladno vrejmen, štero je vládalo té zádne kedne je dosta pokvarilo v tom poglédí.

Mi samo právimo, ka mo ešče nadale drági krüh jeli, ešče dragšega kak letos. —

Poglejmo v krátkem, kakša žétva se obeča po Jugosláviji. Lejko povejmo, ka v splošnem de povoljno, v Srbiji pa celou dobra. V Sloveniji, štera je nej žitorodna, pa gde žito malogda dobro prinese, túdi se ne pritožujejo. V Prekmurji bo, kelko vsidgár v poprečni letinaj. V Vojvodini, v toj žitarnici Jugosláviji nemajo dosta vüpanja. V Bački pa bo bole slaba žétva, kak so se nádali. Pšenica ešče nájbote stoji, ali je dosta snitlive pšenice. Ječmen pa oves so jáko slabi, na ništerni mestaj v takšoj meri, ka ječmen nonč nedo mogli pokositi, ár nema klásov. Vzrok temi je što nej je zemlja prek zime dobila zadosta mokročó, a sprotoletje je ránč tak süho bilo. Kák rodi kukurca nevejmo, ár je pitanje kakšem vremeni predstoji. Vsled takši prilik je nej čüdo, či zdaj ništerni trgovci že za novo pšenico dávajo 1000 kron pro meter. Pa túdi nej je čüdo, či v Norem-Sadu pa v bogatoj okolici za pšenico pláčajó 1020—1050 K., za rž 840, za ječmen 520—540, oves 440—450, za kukurcu pa 400—420 kron. —

Ár je Jugoslávija vsidgár izvázala v drüge orságe poljske pridelke kak žito, pšenico kukurco pa tak dale, za nás je preveč vážno, kak izpádne žétva pri naši nájnevarnejši konkureto: v Ameriki, v Romániji pa na Madžarskem. Pa ránč v tej trej orságaj posebno pa na Madžarskem se obeča lejpa žétva. Vogrski orság, Románija pa Amerika do dosta polski pridelkov meli za izvázati v drüge držáve, tak, či ščé Jugoslávija túj kaj vözvoziti v drüge orságe de prisiljene v cení püstiti, ár v tej trej držávaj ponüjajo novo žito preci pod našimi cenami. Nači bi se tak zgodilo, ka bi v Jugosláviji vogrski krüh falejši bio, kak pa jugoslávski, ránč kak v Austriji, gde je prekmursko meso bole fáal kak pa v sámom Prekmurji.

Pošta uredništva.

√ Ž Fr. sol. vodja Fukslinci. Naročnina je v rédi. Gda smo položnico poslali, ešče smo nej dobili od Vás tisti denar. 20 K smo Vam v dobro spisali.

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po nájnižjoj cení pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

LEPO VÉRSTVO

trnok za fáal ceno

JE NA ODAJ!

Edno vóro od Gornje Radgone, na lejpom ležáji, gospodska hiža pa vincarija, približno 3 plügov goríc, 3 plügov njive, 3 plügov logá pa 3 plügov sádojnjáka. Pozvedáva se lejko pri oštarjáši **HORVAT ALBERTI** V GORNJI RADGONI.

Leder, kože in poplati.

Küpüjem vsefelé kože, túdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in túdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

SAMO EDNOK

probajte pri meni küpüvati leder, poplate pa drüge čevljárske potrebščine, nigdár nete šli v drügo trgovino. **Franc Cör** trgovec v Murški Soboti.

Fal cena! Dobro blágo!

V árendo se dá

„Pintna krčma“, trgovina z mešnim blágom i trafika v Mačkovcih, **Gomboc** trg. pri kolodvori na križopotji. Ne zamüдите to priliko.

Što nüca šteinkol

naj se glási pri **Czipoth Viktor-i** trgovina z lesom, drvámi in šteinkolom, **Murska Sobotá**, Slovenska ulica 251.

Tam se dobij vsaka množina fájni erjávi šteinkol za mlatidev in právi čaren šteinkol za drügeféle potrebčine, kak za cigeo žgati in za prosto

Nisike cejne! küirjávo. Hitro se dobij!

Vápno, cement, traverze

itd. za 3.000 do 5.000 K, falejše pri vagonu, ali za 30 do 50 K pri 100 kg kak indri; se dobi samo pri **V. Bratina**, trgovci v Križovcih pri Lotmerki.

RAZGLAŠÜJTE v „PREKM. GLASNIKI“!

Na znánje dámo, ka se je 22. junija 1921.

ODPRLA

PREKMURSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v **MURSKI SOBOTI**

(GDÉ JE GLÁVNA TRAFIKA BILA)

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnim. Za najmanjše interesiranje brezi drügh stroškov, kak intereši, šteri do dosta manjši, kak vsej drügh bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala nájbéke interese.

Slüžbeni dnévi: pondejlek, srejsda i sobota od 8—12.